

NOTAT

Teknik- og Miljøforvaltningen
Anlægsafdelingen

Dato Dokumentnummer

27. november 2019 2015-002960-80

Artikel om solceller

Nedenfor er angivet en "rå-tekst", som er skrevet af projektleder Anette Kaae-Bødker i slutningen af oktober 2019 som et indlæg til fagbladet "TEKNIK & MILJØ".

Køge Rådhus
Torvet 1
4600 Køge

www.koege.dk

Tlf. 56 67 67 67

Kontakt:
Henrik Kjer
Tlf. +45 56 67 24 10
Mail tmf@koege.dk

Folketingsvalget, som gik hen og blev et klima-valg, er godt overstået og nu forventer befolkningen, at politikere og offentlige instanser "tager arbejdstøjet på" Kommunerne bliver derfor ofte mødt af borgere og brugere med et stort ønske om, at kommunen opsætter solcelleanlæg på deres bygninger.

Men hvorfor etablerer kommunerne ikke flere solcelleanlæg?
Det kan kommunerne ikke, hvis det både skal være rentabelt og lovligt med de regler, som er på området i dag.

Reglerne er bureaukratiske og omstændige

Siden 2013 har kommuner ikke måttet drive solcelleanlæg, hvis ikke anlæggene bliver udskilt i selvstændige elforsyningsselskaber. Kravene stammer fra 2013, hvor Energistyrelsen begyndte at betragte kommunale solcelleanlæg på skoler, sportshaller eller rådhus som forsyningsvirksomheder.

Forsyningsvirksomhed må kommuner ikke drive ifølge elforsyningsloven, og derfor skal de udskilles i selvstændige selskaber, der så sælger strømmen tilbage til skolen, sportshallen eller svømmehallen – med afgifter og moms.

Det vil sige, at opsætter en kommune et solcelleanlæg på en eksisterende bygning, skal kommunen oprette et selskab for dette anlæg. Et forsyningselskab med alt, hvad dertil hører; oprettelse af en bestyrelse, aflæggelse af årsregnskaber mv. Når solcelleanlæggene er selskabsmæssigt udskilt, skal der betales elafgift af det fulde elforbrug, herunder den del af elforbruget, der stammer fra solcelleanlæggene. Muligheden for den såkaldte nettoafregning forsvinder dermed.

Såfremt kommunen selv ønsker at anvende den strøm, der produceres på solcelleanlæggene, skal kommunen derfor købe denne strøm af selskabet til markedspris. Hvis selskabet optjener et overskud på salg af strøm til kommunen eller til nettet, vil et sådant overskud være omfattet af modregningsreglerne i elforsyningsloven. Udlodning af et sådant overskud i selskabet til kommunen vil derfor udløse modregning i kommunens bloktilskud efter "60/40-reglerne". Der er altså intet incitament for kommunerne i at bruge penge på etablering af solcelleanlæg.

Det har ført til en situation i dag, hvor nogle kommuner driver solcelleanlæg ulovligt, andre piller anlæggene ned og dermed afskriver millioninvesteringer og andre igen opretter forsyningsselskaber og accepterer driftsunderskud.

Oplagring af strøm

I dag er det sådan, at hvis en kommune opsætter et solcelleanlæg på en eksisterende bygning skal anlægget tilsluttes det offentlige elnetværk. Strømmen fra solcellerne skal bruges inden for den time, hvor den bliver produceret.

Tidligere kunne kommunen 'lagre' overskydende strøm på elnettet og hente det igen, når solcelleanlægget ikke producerede nok til at dække egetforbruget. Men det var for dyr en løsning for staten, at kommunerne anvendte elnettet som oplag for strøm, for når det dyre strøm skulle bruges, var det typisk ikke, når der produceres strøm i solcelleanlæggene.

Men på den måde er det ikke rentabelt for kommunerne, da de ikke får noget for den ekstra strøm de leverer til nettet. Beregninger viser, at det kun er rentabelt, hvis kommunens egen bygning bruger mere end 60% af den producerede strøm, hvilket ofte ikke er tilfældet, da bygningerne typisk står tomme aften, nat, weekender og ferier. Det kan derfor ikke betale sig for en kommune.

Reglerne er ikke ens for kommuner og stat og region

Reglerne er ikke ens for offentlige instanser. Staten og Regionerne må gerne opsætte solceller på deres bygninger uden selskabsdannelse og dermed supplere deres bygninger med strøm fra vedvarende energikilder.

En kommune kan kun få lov at opsætte solceller uden at skulle danne et selskab, på et nybyggeri eller en større renovering, hvis det er den eneste måde at opfylde energirammen på.

Mulige løsninger

Kommunerne kan bygge solcelleanlæg og gå "Off the Grid" men så betyder det, at der smides en masse produceret strøm væk. Dette er heller ikke en rentabel løsning. Kommunerne kunne måske etablere et anlæg "Off the Grid" med en batteriløsning, og lagre den uudnyttede energi. Det er desværre en dyr løsning, som heller ikke er rentabel med de tekniske løsninger, som findes i dag.

Man kunne tænke sig andreforskellige løsninger. F.eks. kunne kommunerne leje deres tage ud til de lokale elselskaber og lade dem om at opsætte solcelleanlæg. Det ville dog principielt kunne give en del udfordringer i forhold til eventuelle skader og adgang til tagene. En anden mulig løsning kunne være, at de store kraftvarmeverker selv opstillede en masse store solcelleanlæg. Men det ville i så fald ikke komme kommunerne til gode.

Den nationale business case

Det kan ikke betale sig for kommunerne at opsætte solcelleanlæg med baggrund i den nationale kollektive energi business case. Den nationale business case om vedvarende energi bygger på, at den el, som eventuelle kommunale solcelleanlæg producerer, skal ud til det kollektive el net. Dansk energipolitik fastlægges i brede og langsigtede forlig. Det seneste blev indgået i 2012 og indeholdt initiativer frem til 2020. Man skal altså se reglerne om kommunale solcelleanlæg i en samfundsmæssig kontekst. Men er det fornuftigt og er det rimeligt?

Skal det blive rentabelt og muligt for kommunerne at opsætte solceller, vil det kræve en lovændring. Kommunerne håber derfor på, når Energipolitikken skal redefineres her i 2020, at det bliver mere fleksibelt, logisk og mindre bureaukratisk at opsætte solcelleanlæg. Det vil helt sikkert give mening og spare både energi og penge.

Drømme scenariet

Drømme scenariet er, at kommunerne kan få lov at opfatte hele kommunens samlede bygningsmasse som én samlet forbruger og alle solcelleanlæggene som én samlet energikilde, og at kommunens samlede energiforbrug skulle stilles op mod en samlet forsyningsvirksomhed og et samlet energiforbrug henover døgnet og året, uden at skulle modregne og betale for den strøm, de selv har produceret.

På den måde bliver arbejdsgangen med skabelse af en forsyningsvirksomhed mere overskueligt. Og fordelingen af strømforbrug pr. time vil blive mere fleksibelt, for den strøm, der blev skabt på taget af skolen om dagen, kan anvendes på plejehjemmet om natten. Det vil give en besparelse for kommunerne og ville hjælpe vores klima.